

Sygn. akt I ACa 185/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 sierpnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w L., I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Jerzy Nawrocki
Sędzia:	SA Danuta Mietlicka (spr.)
Sędzia:	SO del. do SA Ewa Bazelan
Protokolant	sekr. sądowy Maciej Mazuryk

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2015 r. w L. na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...)

przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Okręgowego

w L. zastępowanemu przez Prokuratorię Generalną Skarbu Państwa

o zapłatę

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Okręgowego w L.

z dnia 18 czerwca 2014 r. sygn. akt I C 552/13

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda Stowarzyszenia (...) na rzecz Prokuratorii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 1800 (tyśiąc osiemset) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt I ACa 185/15

UZASADNIENIE

Wyrokiem wydanym w dniu 18 czerwca 2014r. Sąd Okręgowy w L.

1. oddalił powództwo Stowarzyszenia (...) przeciwko Skarbowi Państwa reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Okręgowego w L. o zapłatę

2. nie obciążył powoda kosztami procesu.

Sąd oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach i wnioskach:

Powód Stowarzyszenie (...) w L. wniósł o zasądzenie od pozwanego Skarbu Państwa – Prezesa Sądu Okręgowego w L. na rzecz powoda kwoty 16.200 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwanemu odpisu pozwu do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu. Powód wywodził swoje roszczenie z orzeczeń sądowych w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w L. z dnia 13 maja 2010 roku (sygn. akt (...)Ns Rej. KRS (...)), postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 15 października 2010 roku (sygn. akt(...)), postanowienia Sądu Rejonowego (...)wL. z siedzibą w Ś. z dnia 28 marca 2011 roku (sygn. akt (...). KRS (...)) oraz postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 15 czerwca 2011 roku (sygn. akt(...)) podnosząc, iż wymienione wyżej orzeczenia zostały wydane niezgodnie z prawem. Jako podstawę prawną swojego żądania powód wskazał przepis art. 417 § 1kc i art. 417 § 2kc.

W odpowiedzi na pozew, Skarb Państwa reprezentowany przez Prezesa Sądu Okręgowego w L. zastępowany przez Prokuratorę Generalną Skarbu Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego Skarbu Państwa kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa według norm przepisanych. Sąd ustalił, że uchwałą podjętą na walnym zebraniu członków Stowarzyszenia (...) w L. w dniu 27 czerwca 2007 roku został wybrany zarząd w osobach H. P. jako prezesa zarządu, E. T. i E. I. jako wiceprezesów zarządu, J. P. jako skarbnika, A. S. jako sekretarza i J. S. jako członka. W związku z dotychczasową działalnością, planowanym stworzeniem przychodni dla zwierząt i związanym z tym wykorzystaniem pieniędzy posiadanych przez stowarzyszenie w zarządzie powstał konflikt, który doprowadził do odizolowania prezesa zarządu w osobie H. P. od prowadzenia bieżących spraw stowarzyszenia.

O konflikcie pomiędzy członkami stowarzyszenia oraz pomiędzy członkami zarządu był informowany organ nadzorujący. Wnioskiem z dnia 15 maja 2009 roku Prezydent Miasta L. jako organ nadzorujący wniósł do Sądu Rejonowego w L. XI Wydziału Krajowego Rejestru Sądowego

o nałożenie grzywny na Stowarzyszenie (...) w L.. Przedmiotowy wniosek został podpisany przez S. S. – głównego specjalistę ds. nadzoru nad działalnością stowarzyszeń i fundacji upoważnionego przez Prezydenta Miasta L. do jego reprezentowania przed Sądem Rejonowym w L. w przedmiocie nałożenia grzywny na Stowarzyszenie (...) w L.. Powyższy wniosek został zmodyfikowany pismem z dnia

15 września 2009 roku, podpisanym przez osobę działającą z upoważnienia Prezydenta Miasta L., tj. Zastępcę Dyrektora Wydziału Spraw Administracyjnych - R. G., w ten sposób, że wnioskodawca wniósł o rozwiązanie Stowarzyszenia (...) w L. i wyznaczenie likwidatora w osobie niebędącej członkiem władz tego Stowarzyszenia. Po przeprowadzonej w dniu 22 października 2009 roku rozprawie, Sąd na podstawie art. 29 ust. 2 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 roku Prawo o Stowarzyszeniach wydał zarządzenie tymczasowe o zawieszeniu w czynnościach zarządu Stowarzyszenia (...) nad Zwierzętami (...) w L., wyznaczając dla Stowarzyszenia przedstawiciela

w osobie radcy prawnego T. W. do prowadzenia bieżących spraw Stowarzyszenia, w szczególności do ustalenia aktualnej listy członków Stowarzyszenia. W dniu 14 grudnia 2009 roku T. W. złożyła wniosek o przyznanie zaliczki na wykonywanie czynności przedstawiciela. Postanowieniem z dnia 13 maja 2010 roku Sąd Rejonowy – Sąd Gospodarczy w L. XI Wydział Krajowego Rejestru Sądowego (sygn. akt(...).KRS (...)) przyznał T. W. wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji przedstawiciela Stowarzyszenia (...) w L. za okres od 23 października 2009 roku do dnia 23 grudnia 2009 roku w wysokości 5.000 zł oraz zasądził od Stowarzyszenia (...) w L. kwotę 5.000 zł tytułem przyznanego wynagrodzenia. Po rozpoznaniu w dniu 15 października 2010 roku zażalenia Stowarzyszenia (...) w L. na powyższe postanowienie, Sąd Okręgowy w L. IX Wydział Gospodarczy w sprawie sygn. akt(...), oddalił zażalenie. W dniu 24 czerwca 2010 roku T. W. złożyła wniosek o przyznanie wynagrodzenia za wykonywanie czynności przedstawiciela. Postanowieniem

z dnia 28 marca 2011 roku Sąd Rejonowy – Sąd Gospodarczy w L. (...)Wydział Krajowego Rejestru Sądowego (sygn. akt (...)(...).KRS (...)) przyznał T. W. wynagrodzenie z tytułu pełnienia funkcji przedstawiciela Stowarzyszenia (...) w L. za okres od dnia 24 grudnia 2009 roku do dnia 23 lipca 2010 roku w wysokości 11.200 zł oraz zasądził od Stowarzyszenia (...) w L. kwotę 11.200 zł tytułem przyznanego wynagrodzenia. Po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2011 roku zażalenia Stowarzyszenia (...)

w L. na powyższe postanowienie, Sąd Okręgowy w L. IX Wydział Gospodarczy w sprawie sygn.akt (...), oddalił zażalenie. Kwota 5.000 zł została zapłacona przelewem z rachunku bankowego Stowarzyszenia (...) w L. na rzecz T. W.

w dniu 14 maja 2010 roku, zaś kwota 11.200 zł została wyegzekwowana przez T. W. w toku prowadzonego przeciwko Stowarzyszeniu postępowania egzekucyjnego. Po przeprowadzeniu postępowania w przedmiocie rozwiązania Stowarzyszenia, postanowieniem z dnia 23 lipca 2010 roku, Sąd oddalił wnioski o rozwiązanie Stowarzyszenia, uchylił postanowienie z dnia 22 października 2009 roku w przedmiocie zawieszenia w czynnościach zarządu Stowarzyszenia(...) (...) w L. i wyznaczeniu dla Stowarzyszenia przedstawiciela w osobie radcy prawnego T. W. do prowadzenia bieżących spraw Stowarzyszenia, oraz stwierdził, że wnioskodawca i uczestnicy ponoszą koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. W oparciu o te ustalenia, Sąd stwierdził, że powództwo podlega oddaleniu w całości. W niniejszej sprawie powód Stowarzyszenie (...) w L. wywodził swoje roszczenie odszkodowawcze z czterech jego zdaniem wadliwych orzeczeń Sądu Rejonowego w L.

i Sądu Okręgowego w L. wydanych we wskazanych przez niego postępowaniach sądowych, na mocy których powód został obciążony obowiązkiem pokrycia kosztów zarządzenia tymczasowego wydanego w dniu 22 października 2009 roku w sprawie o rozwiązanie Stowarzyszenia, w której wnioskodawcą był Prezydent Miasta L. (jako organ nadzorujący), a nie powód. Z treści uzasadnienia pozwu wynika, iż sądy wydając powyższe orzeczenia i zobowiązując powoda do zapłaty łącznie kwoty 16.200 zł tytułem kosztów wynagrodzenia ustanowionego przez Sąd przedstawiciela Stowarzyszenia, wyrządziły powodowi szkodę, co z kolei- jego zdaniem- uzasadnia domaganie się przez niego od Skarbu Państwa roszczeń odszkodowawczych. Sąd stwierdził, że powód wskazywał jako orzeczenia, które jego zdaniem stanowią źródła jego szkody, postanowienie Sądu Rejonowego w L. z dnia 13 maja 2010 roku (sygn. akt LU XI Ns Rej. KRS (...)), na mocy którego przyznano ustanowionemu przez sąd przedstawicielowi Stowarzyszenia (...) w L. wynagrodzenie za okres od dnia 23 października 2009 roku do dnia 23 grudnia 2009 roku z tytułu pełnionej funkcji w wysokości 5.000 zł, które zostało zasądzone od powoda, postanowienie Sądu Okręgowego w L. z dnia 15 października 2010 roku (sygn. akt (...)), oddalającego zażalenia na powyższe postanowienie, postanowienie Sądu Rejonowego(...)w L.

z siedzibą w Ś. z dnia 28 marca 2011 roku (sygn. akt (...). KRS (...)), na mocy którego przyznano ustanowionemu przez sąd przedstawicielowi Stowarzyszenia (...) w L. wynagrodzenie za okres od dnia 24 grudnia 2009 roku do dnia 23 lipca 2010 roku tytułu pełnionej funkcji w wysokości 11.200 zł, które zostało zasądzone od powoda, postanowienie Sądu Okręgowego w L. z dnia 15 czerwca 2011 roku (sygn. akt (...)), oddalającego zażalenie na powyższe postanowienie. Sąd wskazał, że daty uprawomocnienia się powyższych poszczególnych postanowień mają istotne znaczenie w rozpoznawanej sprawie dla dokonania prawidłowej subsumpcji i merytorycznego rozpoznania sprawy, o czym mowa w rozważaniach poniżej. Nowelizacja kodeksu cywilnego dokonana została ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 162, poz. 1692).

Przepis art. 417⁽¹⁾§ 2 zdanie pierwsze k.c. stanowił, że jeżeli szkoda została wyrządzona przez wydanie prawomocnego orzeczenia lub ostatecznej decyzji, jej naprawienia można żądać po stwierdzeniu we właściwym postępowaniu ich niezgodności z prawem. Wprowadzenie konieczności uzyskania we "właściwym postępowaniu" stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przed wystąpieniem z roszczeniem o naprawienie szkody oznacza, że prawo podmiotowe do kompensacji przez Skarb Państwa szkody wyrządzonej przez wydanie orzeczenia, które nie jest zgodne z prawem, musi być realizowane w dwu etapach. Oznaczało to po pierwsze, że w postępowaniu o naprawienie szkody nie może być rozważana i udowadniana przesłanka niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Natomiast wcześniej musi być wszczęte postępowanie, które ewentualnie doprowadzi do przesądzenia istnienia tej przesłanki odpowiedzialności deliktowej Skarbu Państwa. W procesowym ujęciu, strona uważająca się za poszkodowaną przez wydanie prawomocnego orzeczenia musi dla dochodzenia od Skarbu Państwa roszczenia odszkodowawczego wykorzystać kolejno dwa środki: jeden zmierzający do uzyskania stwierdzenia niezgodności z prawem tego orzeczenia i dopiero po pomyślnym rozstrzygnięciu może wystąpić z powództwem o odszkodowanie. Istotnym jest to, iż ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. weszła w życie dnia 1 września 2004 r. Ustawa ta zawierała przepisy międzyczasowe, z przepisu art. 5 wynika, że do zdarzeń prawnych powstałych przed jej wejściem w życie stosuje się przepisy dotychczasowe. Zdarzeniem prawnym powodującym odpowiedzialność odszkodowawczą Skarbu Państwa z tytułu wydania niezgodnego z prawem orzeczenia jest uprawomocnienie się takiego orzeczenia. Ustanowione w art. 417⁽¹⁾§ 2 przesłanki dochodzenia roszczenia odszkodowawczego mogą być zatem stosowane do orzeczeń, które uprawomocniły się począwszy od dnia 1 września 2004 r. Ustawą z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy - Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz.

98) został znowelizowany kodeks postępowania cywilnego. Nowelizacja polegała między innymi na tym, że w tytule VI ((...)) księgi pierwszej ((...)) części pierwszej ("Postępowanie rozpoznawcze") dodany został dział VIII "Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia." Skarga, co do zasady, przysługuje od prawomocnych orzeczeń, których zmiana lub uchylenie w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Tylko wyjątkowo, gdy niezgodność z prawem wynika z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela, skarga przysługuje także od prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie wydanego przez sąd pierwszej lub drugiej instancji, jeżeli strony nie skorzystały z przysługujących im środków prawnych, chyba, że jest możliwa zmiana lub uchylenie orzeczenia w drodze innych przysługujących stronie środków prawnych (art. 424⁽¹⁾§ 1 i 2 k.p.c.). Uwzględnienie skargi polega na stwierdzeniu przez Sąd Najwyższy, że orzeczenie jest w zaskarżonym zakresie niezgodne z prawem (art. 424⁽¹¹⁾§ 2 k.p.c.). Tylko w sytuacji, w której sprawa ze względu na osobę lub przedmiot nie podlegała orzecznictwu sądów w chwili orzekania, Sąd Najwyższy - stwierdzając niezgodność orzeczenia z prawem - uchyla zaskarżone orzeczenie oraz orzeczenie sądu pierwszej instancji i odrzuca pozew albo umarza postępowanie. Taka możliwość wynika z art. 424⁽¹¹⁾§ 3 k.p.c.

Poza tym przypadkiem, w wyniku rozpoznania skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia nie mogą nastąpić żadne modyfikacje w zakresie zapadłego rozstrzygnięcia, nie może ono w żadnym zakresie ulec merytorycznej zmianie polegającej na uwzględnieniu oddalonego żądania lub odwrotnie. Sytuacja procesowa stron zakończonego prawomocnie postępowania pozostanie niezmienną. Orzeczenie uwzględniające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia ma znaczenie wyłącznie dla ewentualnego przyszłego postępowania w sprawie o odszkodowanie przeciwko Skarbowi Państwa. Stanowi ono konieczny prejudykat na drodze realizacji prawa podmiotowego do kompensacji szkody wyrządzonej przez Skarb Państwa. Prejudykat ten odnosi się do stwierdzenia deliktu (bezprawności). Sąd wskazał na złożony charakter skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Jest to środek prawny służący kwestionowaniu orzeczenia (jego zgodności z prawem). W istocie skarga ta służy jednak wyłącznie przesądzeniu jednej z przesłanek deliktowej odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa, a jej wniesienie nie może spowodować żadnych zmian w zaskarżonym orzeczeniu. Ta cecha odróżnia skargę od środków zaskarżenia. Skarga jest takim środkiem prawnym, który sytuuje się pomiędzy zakończonym prawomocnie postępowaniem a nowym postępowaniem, które ewentualnie toczyć się będzie między jedną ze stron tego postępowania a Skarbem Państwa w sprawie o odszkodowanie. Niewątpliwie jednak celem wniesienia skargi jest przesądzenie istnienia przesłanki, o której mowa w art. 417¹ § 2 k.c.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia stanowi więc pierwszą fazę dochodzenia odszkodowania. Współ z roszczeniem o odszkodowanie stanowi procesową całość realizacji prawa podmiotowego do wyrównania szkody wyrządzonej prawomocnym orzeczeniem. Uwzględnienie skargi stanowi materialnoprawną przesłankę dochodzenia odszkodowania od Skarbu Państwa ponoszącego odpowiedzialność z tytułu czynu niedozwolonego polegającego na wydaniu w postępowaniu cywilnym niezgodnego z prawem prawomocnego orzeczenia. Legitymacja do wniesienia skargi przysługuje zatem temu, komu służy roszczenie odszkodowawcze. Nie ma przy tym znaczenia, w jakiej sprawie zapadł zaskarżony wyrok. Sąd wskazał też, że art. 424⁽¹⁾ k.p.c. został zmieniony przez art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 22 lipca 2010 r. (Dz.U.10.155.1037) zmieniającej niniejszą ustawę z dnia 25 września 2010 r. i stosownie do § 1 powołanego przepisu, obecnie można żądać stwierdzenia niezgodności z prawem prawomocnego wyroku sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, jeżeli przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego wyroku w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe. Orzeczenia Sądu Rejonowego w L. z dnia 13 maja 2010 roku (sygn. akt(...). KRS (...)) i Sądu Rejonowego(...)w L. z siedzibą w Ś. z dnia 28 marca 2011 roku (sygn. akt(...). KRS (...)), zostały poddane kontroli instancyjnej, w wyniku której postanowieniami Sądu Okręgowego w L. z dnia 15 października 2010 roku (sygn. akt (...)) i z dnia 15 czerwca 2011 roku (sygn. akt (...)) zażalenia powoda zostały oddalone. Z okoliczności faktycznych powoływanych przez powoda mających uzasadniać jego roszczenie nie wynika, że w stosunku do powyższych orzeczeń - z wydaniem których wiąże on powstanie rzekomej szkody - stwierdzono niezgodność z prawem w trybie odpowiedniego postępowania. W aktach sprawy brak jest w każdym razie takich dokumentów.

Dopiero bowiem stwierdzenie w odpowiednim postępowaniu sądowym owej „niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia” daje możliwość wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym przewidzianym w art. 417⁽¹⁾§ 2 k.c., którego przesłanką jest wystąpienie rzeczywistej, (a nie jedynie hipotetycznej czy ewentualnej szkody), pozostającej w normalnym związku przyczynowym z wydaniem zaskarżonego orzeczenia. Rzeczywiste wystąpienie takiej szkody oraz istnienie związku przyczynowego musi uprawdopodobnić skarżący w ramach przesłanki art. 424⁽⁵⁾§ 1 pkt 4 k.p.c. W sprawie niniejszej powód nie wykazał niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń, wydanych we wskazywanych przez niego postępowaniach, a uprawomocnionych po dniu 1 września 2004 roku, wskutek których - jak twierdził - doznał on szkody w łącznej wysokości 16.200 zł. W aktach sprawy brak jest w każdym razie takich dokumentów. Powód nie posiada zatem na tym etapie legitymacji procesowej czynnej do wystąpienia z niniejszym powództwem i wysuwania wobec Skarbu Państwa roszczeń w nim zawartych. Dopiero bowiem stwierdzenie w odpowiednim postępowaniu sądowym owej „niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia” dałoby powodowi możliwość wystąpienia z roszczeniem odszkodowawczym przewidzianym w art. 417⁽¹⁾§ 2 k.c. Natomiast wyłącznie subiektywna ocena powoda o niezgodności z prawem prawomocnych orzeczeń nie może uzasadniać przyznania odszkodowania. Niezależnie od powyższego, Sąd wskazał odnosząc się do zarzutów powoda podnoszonych w toku postępowania, iż są one chybione i nie można uznać, iż postanowienia Sądu Rejonowego w L.

z dnia 13 maja 2010 roku i z dnia 28 marca 2011 roku oraz postanowienia Sądu Okręgowego w L. z dnia 15 października 2010 roku i z dnia 15 czerwca 2011 roku są niezgodne z prawem. Powód usiłował wykazać, iż postępowanie w sprawie rozwiązania powodowego Stowarzyszenia zostało wszczęte i przeprowadzone przez Sąd pomimo, że osoba (urzędnik), która taki wniosek złożyła w imieniu organu nadzoru nie posiadała umocowania do jego złożenia, a zatem całe postępowanie w sprawie o rozwiązanie Stowarzyszenia dotknięte było nieważnością. Stanowisko to jest- w ocenie Sądu- jest co najmniej niezrozumiałe. Z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy jednoznacznie wynika bowiem, iż w dniu 15 maja 2009 roku Prezydent Miasta L., jako organ nadzorujący złożył do Sądu Rejonowego w L. (...)Wydziału Krajowego Rejestru Sądowego wniosek o nałożenie grzywny na Stowarzyszenie (...) w L.. Przedmiotowy wniosek został podpisany przez S. S.- głównego specjalistę ds. nadzoru nad działalnością stowarzyszeń i fundacji upoważnionego przez Prezydenta Miasta L. do jego reprezentowania przed Sądem Rejonowym w L. w przedmiocie nałożenia grzywny na Stowarzyszenie (...) w L., co potwierdza znajdujące się w aktach sprawy pełnomocnictwo. Powyższy wniosek został następnie zmodyfikowany pismem z dnia 15 września 2009 roku, podpisanym przez osobę działającą z upoważnienia Prezydenta Miasta L., tj. Zastępcę Dyrektora Wydziału Spraw Administracyjnych - R. G., w ten sposób, że wnioskodawca wniósł o rozwiązanie Stowarzyszenia (...) w L. i wyznaczenie likwidatora w osobie niebędącej członkiem władz tego Stowarzyszenia. Wynika z powyższego, iż zarówno wniosek wszczynający postępowanie przed Sądem Rejonowym w L. (...) Wydziałem Krajowego Rejestru Sądowego o nałożenie grzywny na Stowarzyszenie (...) w L. jak i jego późniejsza modyfikacja zostały złożone przez prawidłowo umocowane przez Prezydenta Miasta L. do dokonanych czynności osoby.

Odnosząc się do zarzutu powoda dotyczącego tego, iż postanowienie- zarządzenie tymczasowe zawieszające Zarząd Stowarzyszenia i ustanawiające przedstawiciela Stowarzyszenia (...)

w L. zostało wydane z urzędu, bez wniosku, co- w ocenie powoda - potwierdza nieprawidłowe postępowanie Sądu, Sąd stwierdził, że także ten zarzut jest chybiony. Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 29 ust. 1 ustawy

z dnia 7 kwietnia 1989 roku Prawo o stowarzyszeniach (teks. jedn. z 2001r., Nr 79, poz. 855 z późn. zm.), Sąd, na wniosek organu nadzorującego lub prokuratora, może między innymi rozwiązać stowarzyszenie, jeżeli jego działalność wykazuje rażące lub uporczywe naruszenie prawa albo postanowień statutu i nie ma warunków do przywrócenia działalności zgodnej z prawem lub statutem. Sąd rozpoznając ten wniosek, może też z własnej inicjatywy wydać zarządzenie tymczasowe o zawieszeniu w czynnościach zarządu stowarzyszenia, wyznaczając przedstawiciela do prowadzenia bieżących spraw stowarzyszenia (art. 29 ust. 2 powołanej wyżej ustawy). Biorąc powyższe pod uwagę, Sąd był uprawniony do wydania z własnej inicjatywy zarządzenia tymczasowego z dnia 22 października 2009 roku. Za nietrafny uznał Sąd zarzut powoda, iż Sąd wydający powyższe zarządzenie tymczasowe bezzasadnie zasądził od Stowarzyszenia (...)w L. na rzecz T. W. wynagrodzenia z tytułu pełnionej funkcji przedstawiciela Stowarzyszenia. Okolicznością ustaloną w sprawie jest bowiem fakt, że powołany przez Sąd przedstawiciel powodowego Stowarzyszenia wykonywał swoje obowiązki prowadząc bieżące sprawy Stowarzyszenia,

uczestnicząc w rozprawach sądowych z udziałem Stowarzyszenia, zwołując zgromadzenie członków Stowarzyszenia, prowadząc zbiórkę publiczną, przeprowadzając inwentaryzację stanu magazynowego kasy i leków, sporządzając bilans i rachunek zysków i strat oraz informację dodatkową Stowarzyszenia za rok 2007, 2008 i 2009, co wymagało jego nakładu pracy. Zatem nie powinno budzić wątpliwości, że za wykonane czynności należy się przedstawicielowi wynagrodzenie. Nie można zatem uznać za niezgodne przyznanie wynagrodzenia przy zastosowaniu przez analogię przepisów o wynagrodzeniu kuratora i zasądzeniu ich od Stowarzyszenia, zwłaszcza, że art. 30 ust. 3 powołanej wyżej ustawy Prawo

o stowarzyszeniach stanowi, że kuratorowi przysługuje wynagrodzenie pokrywane z majątku stowarzyszenia, zaś praca przedstawiciela została wykonana na rzecz Stowarzyszenia i jest zbliżona do czynności kuratora. Ponadto Sąd podkreślił fakt, iż Sąd rozpoznający niniejszą sprawę nie był władny oceniać prawidłowości przebiegu postępowania prowadzącego do wydania orzeczeń, z których powód wywodził żądanie objęte pozwem. Podkreślenia wymaga też, iż orzeczenia Sądu Rejonowego w L. z dnia 13 maja 2010 roku (sygn. akt(...). KRS (...)) i Sądu Rejonowego (...)w L. z siedzibą w Ś. z dnia 28 marca 2011 roku (sygn. akt (...) . KRS (...)), z inicjatywy powoda, zostały poddane kontroli instancyjnej, wyniku której postanowieniami Sądu Okręgowego w L. z dnia 15 października 2010 roku (sygn. akt (...)) i z dnia 15 czerwca 2011 roku (sygn. akt (...)), zażalenia powodów zostały oddalone. W tym stanie rzeczy, biorąc wszystko powyższe pod uwagę, powództwo podlegało oddaleniu . Orzeczenie o kosztach Sąd oparł na podstawie art.102 k.p.c.

Powód zaskarżył wyrok w całości i zarzucając:

-nierozpoznanie istoty sprawy i uchylenie się od zajęcia stanowiska czy postanowienia sądów w zakresie zasądzającym wynagrodzenie dla T. W. od Stowarzyszenia a nie od Prezydenta Miasta L. były prawidłowe,

-naruszenie przepisów prawa materialnego art.417¹§ 2 k.c. w zw. z art.424 ¹ § 1i2 k.p.c. oraz art.424 ¹¹§ 2 i 3 k.p.c. przez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że dla dochodzenie przez powoda przedmiotowego roszczenia niezbędne było uzyskanie prejudykatu stwierdzającego niezgodność tych orzeczeń z prawem,

-sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, że osoby składające wniosek o rozwiązanie Stowarzyszenia posiadały do tego stosowne umocowania , wnosił o zmianę wyroku i uwzględnienie powództwa w całości, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu. Sąd Okręgowy nie naruszył prawa materialnego i nie dopuścił się sprzeczności w poczynionych ustaleniach, a wydany wyrok odpowiada prawu. Całkowicie bezzasadny jest zarzut sformułowany jako „nierozpoznanie istoty sprawy i uchylenie się od zajęcia stanowiska czy postanowienia sądów w zakresie zasądzającym wynagrodzenie dla T. W. od Stowarzyszenia a nie od Prezydenta Miasta L. były prawidłowe”. Aby odnieść się do tego zarzutu należy w pierwszej kolejności ocenić samą zasadność roszczenia powoda, który swoje żądanie odszkodowawcze wywodził z jego zdaniem wadliwych orzeczeń Sądu Rejonowego w L. poddanych kontroli instancyjnej przez Sąd Okręgowy w L., a wydanych we wskazanych przez niego postępowaniach sądowych, na mocy których powód został obciążony obowiązkiem pokrycia kosztów zarządzenia tymczasowego wydanego w dniu 22 października 2009 roku w sprawie o rozwiązanie Stowarzyszenia, w której wnioskodawcą był Prezydent Miasta L. (jako organ nadzorujący). Całkowicie trafne jest stanowisko Sądu I Instancji, iż strona uważająca się za poszkodowaną przez wydanie prawomocnego orzeczenia musi, dla zasadności roszczenia odszkodowawczego wykorzystać dwa środki- pierwszy polegający na uzyskaniu orzeczenia stwierdzającego niezgodność z prawem tego orzeczenia i dopiero następnie-po uzyskaniu takiego orzeczenia stwierdzającego niezgodność z prawem-wystąpić roszczeniem odszkodowawczym. W postępowaniu zaś o naprawienie szkody nie może być rozważana i udowodniana przesłanka niezgodności z prawem orzeczenia. Dopiero więc po stwierdzeniu w postępowaniu opartym na zasadzie z art. 424⁽¹⁾§ 1 i 2 k.p.c. niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia strona może domagać się od Skarbu Państwa naprawienia szkody poprzez żądanie odszkodowania. Wszystkie obszerne uwagi dotyczące tej kwestii, a zawarte w uzasadnieniu przedmiotowego orzeczenia Sąd Apelacyjny w całości podziela i przyjmuje za własne, nie

ma więc potrzeby ich powtórnego przywoływania. Wszystkie zaś zarzuty dotyczące błędnego, zdaniem skarżącego przyjęcia istnienia konieczności uzyskania prejudykatu stwierdzającego niezgodność orzeczeń z prawem orzeczeń, czyli naruszenia prawa materialnego art.417⁽¹⁾§ 2 k.c. w zw. z art.424⁽¹⁾§ 1 i 2 k.p.c. stanowią tylko polemikę z ustaleniami Sądu i są prezentacją subiektywnego stanowiska strony niemającego oparcia w w/w przepisach prawa materialnego i procesowego. Zarzut zaś naruszenia art.424⁽¹¹⁾§ 2 i 3 k.p.c. jest całkowicie niezrozumiały. Ponieważ jest oczywiste, że powód nie przedstawił orzeczenia stwierdzającego niezgodność z prawem orzeczeń z którymi wiąże dochodzone roszczenie, powództwo nie mogło być uwzględnione. Podkreślenia wymaga, że przepis art. 424⁽¹⁾k.p.c. ograniczał zakres dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia tylko do orzeczeń kończących postępowanie w sprawie. Przedmiotowe orzeczenia były zaś orzeczeniami tzw. wpadkowymi. W związku z tym wspomnieć należy, że ustawą z dnia 22 07 2010r o zmianie ustawy kodeks cywilny... (Dz. U. Nr 155 poz.1037) dodano do kodeksu postępowania cywilnego nowy przepis, a mianowicie art.424⁽¹⁾b. Dodanie tego przepisu art . 424⁽¹⁾b w/w nowelą z dnia 22 lipca 2010 r. stanowi konsekwencję zmiany systemu dochodzenia odszkodowania z tytułu szkody wyrządzonej prawomocnym orzeczeniem sądowym, spowodowanej orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 1 kwietnia 2008 r., SK 77/06, OTK-A 2008, nr 3, poz. 39. W orzeczeniu tym zakwestionowano konstytucyjność art. 424⁽¹⁾k.p.c. w części ograniczającej zakres dopuszczalności skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia do orzeczeń kończących postępowanie w sprawie. W konsekwencji takiego ograniczenia w razie wydania prawomocnego orzeczenia, które nie kończy postępowania w sprawie, narusza jednak prawa strony i prowadzi do powstania szkody, strona nie mogłaby dochodzić odpowiedniego odszkodowania od Skarbu Państwa. Skutkiem cytowanego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego było przyjęcie, że skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje zarówno w stosunku do orzeczeń kończących postępowanie, jak i orzeczeń niekończących postępowania w sprawie. Celem więc nowelizacji dokonanej nowelą z dnia 22 lipca 2010 r. stało się z jednej strony ograniczenie zakresu dopuszczalności skargi co do zasady do prawomocnych orzeczeń co do istoty sprawy, z drugiej zaś strony umożliwienie skutecznego dochodzenia odszkodowania za szkodę wyrządzoną prawomocnym orzeczeniem, co do którego skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem nie przysługuje. Cel ten osiągnięto przez wprowadzenie dwóch odrębnych trybów dochodzenia roszczeń z tytułu szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia sądowego. Dochodzenie odszkodowania za szkodę wyrządzoną prawomocnym orzeczeniem, w stosunku do którego przysługuje skarga, możliwe jest po wcześniejszym uzyskaniu orzeczenia stwierdzającego niezgodność orzeczenia z prawem. Natomiast dochodzenie odszkodowania za szkodę wyrządzoną prawomocnym orzeczeniem, od którego skarga nie przysługuje, możliwe jest bez uprzedniego stwierdzenia niezgodności orzeczenia z prawem w postępowaniu ze skargi. W tym przypadku niezgodność orzeczenia z prawem może być stwierdzona ramach postępowania toczącego się w sprawie o odszkodowanie. Wraz z wprowadzeniem tego trybu dochodzenia roszczeń w kodeksie postępowania cywilnego konieczna stała się nowelizacja art. 417⁽¹⁾ § 2 k.c. poprzez dopuszczenie wyjątków od zasady, iż naprawienia szkody wyrządzonej przez wydanie prawomocnego orzeczenia można żądać po stwierdzeniu ich niezgodności z prawem we właściwym postępowaniu. Prawomocne orzeczenia, od których skarga nie przysługuje, to w szczególności orzeczenia wydane w sprawach egzekucyjnych (art. 767⁽⁴⁾ § 3) i w postępowaniu upadłościowym (art. 33 ust. 3 p.u.n. i art. 223 ust. 2 p.u.n.), orzeczenia niemerytoryczne (m.in. postanowienia wydawane w procesie), zarówno kończące postępowanie, jak i niekończące postępowania w sprawie (cały katalog postanowień rozstrzygających kwestie wypadkowe). Należy jednak zwrócić uwagę, że art. 424^(1b) wyłącza jednak dochodzenie odszkodowania w sytuacji, gdy strona nie skorzystała z przysługujących jej środków prawnych. Jest to warunek tożsamy z zawartym w art. 424⁽¹⁾ § 1 in fine zastrzeżeniem, że zmiana lub uchycenie orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie były i nie są możliwe -por. komentarz aktualizowany do art. 424⁽¹⁾b Kodeksu postępowania cywilnego Wójcik M.P. LEX/el. 2015 stan prawny: 2014-10-270). Jak jednak wyżej podniesiono, zmiana ta weszła w życie w dniu 25 09 2010r. , a sprawa, w której zostały wydane inkryminowane orzeczenia wpłynęła w dniu 15 05 2009r., postanowienie o wyznaczeniu przedstawiciela dla Stowarzyszenia (konsekwencją którego było przyznanie mu wynagrodzenia) zostało wydane w dniu 22 10 2009r., a sprawa zakończona została postanowieniem wydanym w dniu 23 07 2010r. W związku z powyższym uznać należało, że w/w przepis nie mógł mieć zastosowania do sprawy

niniejszej. Jednak nawet teoretycznie uznając, że niezgodność w/w orzeczeń prawem mogła być stwierdzona w ramach przedmiotowego postępowania toczącego się w sprawie o odszkodowanie, stwierdzić należy, że niezgodność ta nie została stwierdzona. Oceniając bowiem zarzut sprzeczności ustaleń przez błędne w ocenie powoda przyjęcie, że osoby składające wniosek o rozwiązanie Stowarzyszenia posiadały do tego stosowne umocowania należy wskazać, iż Sąd odniósł się do tych kwestii i wskazał, że tak wniosek wszczynający postępowanie przed Sądem Rejonowym o nałożenie grzywny na powoda, jak i wniosek zmodyfikowany o rozwiązanie Stowarzyszenia zostały złożone przez prawidłowo umocowane do tych czynności osoby. Poza tym nie można też zgodzić się zarzutem, iż przedmiotowe orzeczenia były niegodne z prawem, gdyż kwoty wynagrodzenia zostały zasądzone od powoda, a nie od strony wnioskującej. Stwierdzić bowiem należy, że wynagrodzenie zostało ustanowione dla przedstawiciela Stowarzyszenia, który świadczył prace na rzecz tegoż Stowarzyszenia, co wyjaśnił Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Odnosząc się zaś do pierwszego zarzutu apelacji sformułowanego jako „nierozpoznanie istoty sprawy” należy wskazać, że jest on niezasadny głównie z przyczyny wskazanej wyżej, czyli braku orzeczenia stwierdzającego niezgodność z prawem kwestionowanych orzeczeń. W związku z powyższym apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu. Mając na uwadze powyższe i w oparciu o art.385 k.p.c. oraz art.98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z art.99 k.p.c. oraz § 6 pkt5 i §12 ust.1 pkt2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 09 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych...(Dz.U. Nr 163 poz.1349 ze zm.) **Sąd Apelacyjny orzekł jak w sentencji.**